

Revista Musical Catalana

Butlletí de l'«Orfeó Català»

1912

Revista Musical Catalana

Publicada per l'Editorial Catalana

1915

REVISTA MUSICAL CATALANA

BUTLLETÍ DE L'«ORFEÓ CATALÀ»

Redactor en cap : JOAN SALVAT

Secretari de la Redacció : I. FOLCH I TORRES

PRINCIPALS COL·LABORADORS:

Antoni M.ª Alcover, pbre. — Giulio Bas. — Joan Borrás de Palau. — Lluïsa Bosch i Pagès. — A. de Bertha. — J. Cabot Rovira. — J. Rafel Carreras. — Gabriel Castellà i Raic. — Eusebi Clop, O. F. M. — Henri Collet — Eduard L. Chavarri. — Josep M.ª Comella. — Miquel Domenech i Español. — Joan B. Espadaler. — Josep Fabre. — Julita Farnés. — P. Ferrés-Costa. — Josep M. Folch i Torres. — Ignasi Folch i Torres. — Vicenç M.ª de Gibert. — Gastó Knosp. — Frederic Lliurat. — J. Lamote de Grignon. — Miquel Llobet. — Joan Llongueras. — Paul Magnette. — Joan Manén. — Jean de Marliave (J. Saint-Jean). — Dom Carles Megret, O. S. B. — Lluís Millet. — Manuel de Montoliu. — Vicenç de Moragas. — Claudi Martínez Imbert. — Lluís B. Nadal. — Antoni Nicolau. — J. J. Nin. — Rafel Panés. — Felip Pedrell. — Joaquim Pena. — Francesc Pujol. — Jaume Quintana. — Antoni Ribera. — Lluís Romeu, pbre. — Miquel Rué, pbre. — Dom Maur Sablayrolles, O. S. B. — Joan Salvat. — Albert Schweitzer. — Esteve Suñol. — P. Gregori M.ª Suñol, O. S. B. — Xavier Viura. — Amadeu Vives. — Rafel Vives, etc.

Volum IX — Any 1912

BARCELONA

R.280.580

REVISTA MEDICAL CATALANA

REVISTA DE LA UNIO MEDICA DE CATALANA

REVISTA DE LA UNIO MEDICA DE CATALANA

REVISTA DE LA UNIO MEDICA DE CATALANA

REVISTA DE LA UNIO MEDICA DE CATALANA

REVISTA DE LA UNIO MEDICA DE CATALANA

REVISTA DE LA UNIO MEDICA DE CATALANA

REVISTA DE LA UNIO MEDICA DE CATALANA

D

REVISTA MUSICAL CATALANA

BUTLLETÍ DE L'«ORFEÓ CATALÀ»

ANY IX

TAULA GENERAL

ARTICLES ORIGINALS

- BADRINAS ESCUDER (A.). — Els festivals Jaques-Dalcroze a Hellerau. 260.
- BALLESTER CASTELLÓ (F.). — En Jaume Casellas Genovart, pbre. 33.
- BERTHA (A. de). — Franz Liszt, desconegut. 286.
- BORRAS DE PALAU (Joan). — A propòsit d'*Elektra*. 184.
- CLOP, O. M. (P. Eusebi). — Armonització del *Tantum ergo*. 1.
- CHAVARRI (Eduard L.). — *Fidelio*, de L. van Beethoven, per M. Kufferath. 306.
- DOMENECH ESPAÑOL (M.). — *L'Anell del Nibelung*, i les condicions de l'Humanitat ideal, per David Irvine. 36.
- F. (I.). — Crònica del III Congrés Nacional de Música Sagrada. 334.
- FRITZNER (Oscar). — La IX Simfonia de Gustav Mahler. 256.
- GIBERT (Vicents M.^a de). — Liszt i Chopin. 297.
- El Cant gregorià fonament i font d'inspiració de la música orgànica. 353.
- INDY (Vincent d'). — El bon sentit. 326.
- LANDOWSKA (Wanda). — Clavicembal o piano? 237.
- LLIURAT (F.). — Sobre l'Impressionisme, 97.
- L'Impressionisme de Franz Liszt, 289.
- LL. (F.). — La Música espanyola moderna. 61.
- LLONGUERAS (Joan). — Un concert simfònic d'obres de Jaques-Dalcroze a Berlín. 12.
- M. (A.). — Clavicembal... i piano, 225.
- Edgar Tinel, 314.
- MAGNETTE (Paul). — Els concerts de piano de Litolff, 8.
- MANÉN (Joan). — Crítica per a crítiques, 247.
- MILLET (Lluís). — Franz Liszt, 285.
- NADAL (Lluís B.). — L'Orfeó a Madrid i Saragoça. 104.
- NIN (J. J.). — Clavicembal o piano? 165.
- Una aclaració. 246.
- PALUZIE (Juli). — Liszt a Barcelona. 302.
- PENA (Joaquim). — Carta oberta. 321.
- L'afer *Parcival*. 322.
- PUJOL (Francesc). — A cadascú lo seu. Pro clavicembal i piano. 240.
- SALVAT (Joan). — *Titaina*, drama líric de l'Enric Morera. 3.
- Juli Massenet, 254.
- Joaquim Malats. 311.

S. D. — Nous i originals estudis tematics wagnerians, exposats per M. Domenech Español. 143.

SUÑOL, O. S. B. (Gregori M.^a). — La veritat s'imposa. 251.

X. — Entorn de *Parsifal*. 261.

ORFEÓ CATALÀ. — PALAU DE LA MUSICA CATALANA

Audició íntima en honor de S. A. la Princesa D.ª Beatriu de Battenberg. 19.

Banquet en honor de la secció coral i mestres. 16.

Concert en obsequi als socis protectors. 188.

Concert de gala organitzat per l'Associació Catòlica Internacional d'obra per la protecció de les joves, en honor de S. A. R. l'Infanta D.ª Isabel de Borbó. 192.

Concert al Turó-Parc. 193.

Concerts de Quaresma (Thibaud i Grados; Orquesta Sinfónica de Barcelona i Orfeó Català: *Missa en si menor* de J. S. Bach). 80.

Concerts Orquesta Sinfónica de Madrid. 151.

Concert extraordinari en el Cassino de Masnou. 271.

Concert en obsequi als senyors socis per l'Orquesta Sinfónica de Barcelona. 371.

Concert extraordinari. 372.

Conferència de D. Joan Campins sobre la projectada excursió artística de l'Or-

feó Català a l'Amèrica del Sud. 191.

Examens de fi de curs. 270.

Extractes de la premsa madrilenya i sara-goçana. 125.

Homenatge a l'Orfeó Català. 66.

L'Orfeó Català a Madrid. 102.

L'Orfeó a Madrid i Saragoça. Carnet del Secretari. 104.

La Senyera condecorada. 189.

L'Il·lustrm. Sr. Bisbe, Dr. Laguarda, a l'Orfeó Català. 370.

Obsequi de l'associació Airiños d'a Miña Terra, del Ferrol. 372.

Ofrena de l'Associació Wagneriana de Madrid. 190.

Recital de piano per la Srta. Pilar Manich i Llubera. 190.

Sessió íntima pel Quartet Renaixement. 49.

III Congrés Nacional de Musica Sagrada. 334.

Visita del Cardenal Netto. 270.

Visita del President de l'Orfeó Català de l'Havana. 317.

CATALUNYA

BARCELONA:

«Academia Ainaud», 52, 158, 201.

«Academia Calasancia», 86.

«Associació Musical de Barcelona», 85, 375.

Aplec de la Sardana. 204.

«Capella de Musica de Sant Felip Neri». 89.

«Catalunya Nova». 202.

Casa Provincial de Caritat. 25, 159, 200.

Centre Autonomista de Dependents del Comerç i de l'Indústria. 87.

«Círcol Musical Bohemi». 88, 199.

Escola Municipal de Musica. 24, 51.

Foment del Treball Nacional. 88.

Festa de Joventut. 196.

Gran Teatre del Liceu. 20, 154, 272, 373.

Institut de Cultura i Biblioteca per a la dona. 202, 376.

«L'Eco de Catalunya». 89, 377.

Nou Orfeó. 273.

«Orfeó Gracienc». 24, 87, 202.

«Orfeó Montserrat». 200.

Palau de la Musica Catalana. 22 (Quartet Rebner, Recital Llucià); 50 (Quartet Renaixement, Real Filarmónica Cordobesa); 84 (Recital Madriguera); 155 (Recitals: Cortés, Frigola, Dodero; Concerts Wanda Landowska); 193 (Concert Manén, Recital Castillo); 347 (Concert Ricard-Matas, Quartet Renaixement, Recital Ribó); 374 (Concert E. Oriol).

Palau de Belles Arts. 160.

Sala Granados. 24, 51, 87, 157, 195, (*Elisenda*, d'E. Granados); 374.

Teatre Principal. 159 (Schola Orpheonica); 203 (Conferencia Espadaler); 349 (Concerts Schelling).

Teatre de l'Ateneu de Sant Gervasi. 199 (*Corpus i Huclo Ferestec* de J. Lapeyra).

FÒRA DE BARCELONA:

Falset. 205.

Gelida. 273.

Girona. 26, 205.

Igualada. 206, 378, 379 (Discurs del mestre Millet).

Manresa. 209.

Mataró. 26.

Reus. 90, 210.

Sant Sadurní d'Anoia. 27, 53, 211, 273, 381.

Terrassa. 90, 274.

CORRESPONDENCIES

Berlin. 12.

Bruselles. 42, 73, 144, 264, 330.

París. 79, 145.

Leipzig. 265.

Londres. 47, 77.

Sant Petersburg. 267, 331, 365.

Suïça. 14, 146, 316, 332.

Valencia. 16, 148.

VARIA

III Congrès Nacional de Musica Sagrada.
47, 82, 268, 334, 365 (Conclusions).

Noves. 27, 57, 91, 161, 218, 280, 318, 381.
Secció Oficial. 31.

NOTES BIBLIOGRAPHIQUES

ADLER (Guido). — *Der Stil in der Musik*. 277.

BARROSO (Mateo H.). — *La IX Sinfonia* de Beethoven. 160.

LANDOWSKA (Wanda). — *Les allemands et la musique française au XVIIIe siècle*. 54.

LOTTI (A.). — *Missa en do a tres veus mixtes*. 56.

NIN (J. J.). — *Idées et Commentaires*. 212.

OTAÑO, S. J. (Nemesi). — *Cantantibus organis*. Motet en honor de Santa Cecilia. 56.

KUFFERATH (Maurice). — *Fidelio*, de L. van Beethoven. 306.

KNOSP (Gastó). — *Six mélodies per a cant i piano*. 55.

RIPOLLÉS, Pbro. (Vicente). — Dos motets per a Nadal. *O sacrum convivium*. — Tri-sagi. 55.

TURINA (Joaquín). — *Rincones Sevillanos*. 214.

TASSI, S. S. (Pr. T.). — *Credo de Angelis*, 57.

UNIVERSAL EDITION. — *Obres per a piano*. 213.

VILLAR (Rogelio). — *La Música y los músicos españoles contemporáneos*. 275.

NECROLOGIA

Arín (Valenti). 351.

Bargalló (Antoni). 217.

Bertha (A. de). 350.

Blockx (Jan). 217.

Comella (Antoni). 279.

Ferrer (Miquel). 217.

Malats (Joaquim). 311.

Massenet (Juli). 254.

Pedrell (Carme). 318.

Roda (Cecili de). 351.

Ricordi (Juli). 217.

Sancho Condís (Josep). 95.

Tinel (Edgar). 314.

Vidal i Llimona (Andreu). 215.

SUPLEMENTS ARTISTICIS

Franz Liszt. 285.

Joaquim Malats. 311.

Revista Musical Catalana

Butlletí de l'ORFEÓ CATALÀ

Armonització del «Tantum ergo»

MB aquestes ratlles no tenim la pretensió d'ensenyar als lectors de la REVISTA les normes de l'acompanyament d'una melodia gregoriana. Darem tant sols a conèixer els principis seguits per la present armonització. Com el ritme es ordre i proporció, les condicions estètiques d'un cant armonitzat exigeixen que's conservi aquest ordre, aquesta proporció.

Amb la seva tonalitat arcaica, la melodia gregoriana no presenta un caràcter molt propi. Les melopees fineixen misteriosament en una modalitat, per dir-ho així, vaga i indeterminada. Al contrari, l'armonia, amb l'engruiximent dels seus acords, fixa de manera absoluta la dita modalitat.

La melodia procedeix de l'armonia. La melodia i l'armonia són dos correlatius obligats: l'un suposa l'altre i's proven l'un per l'altre.

En l'armonització del cant gregorià, pocs seran els acords: ocupant la melodia la part alta, les altres veus concordaran, però de manera que no sofoquin el cant.

Se donarà la preferència a l'acord directe, i particularment per a les cadències: les inversions s'usaran amb molta discreció. En el cant gregorià la progressió melòdica's fa per moviment conjunt: per això'l músic, usant amb sobrietat dels acords, imitarà tal procés místic i tranquil, de manera que, desde'l principi fins a l'acabament, l'armonització no desdiguí de la religiositat de la melodia. Si, doncs, la part baixa té més llibertat, es sempre de bon gust seguir una marxa rítmica de conformitat amb el caràcter del cant. Les altres parts, per no destorbar la quietut de la peça, se mouran poc, molt poc. Si bé cada part té la seva individualitat pròpia,

totes han de cantar en la mateixa modalitat, perquè l'armonia es la justa reunió de moltes veus per a la similitut amigable. I per això no 's poden introduir notes estranyes, dada la llei que, en l'armonització, tots els sons tenen relació amb la tonica.

Saber on s'han de canviar els acords es la gran dificultat, la major, i per a molts l'única. N'hi ha que fan aquest canvi amb la sil·laba accentuada de la lletra. Ens sembla però, que, corresponent ara al temps lleuger, ara al temps pesant de la sil·laba rítmica, l'accent tónico no té sempre i per sí sol el dret d'exigir el canvi dels acords.

Tan-tum er-go Sa-cra-men-tum Ve-ne-re-mur cer-nu-i Et an-ti-quum do-cu-mentum

No-vo ce-dat ri-tu-i Præs-tet fi-des sup-ple-men-tum Sen-su-um de-fec-tu-i.

Considerant els punts rítmics com la trama d'un dibuix, creiem que 'l' disseny melòdic tindrà més bellesa desenrollant-se lliure, i si 's deixa l'intensitat dinàmica dels accents independent de l'agrupació dels incisos rítmics. El ritme es el cop d'ales, i el canvi d'acord no es cap senyal d'accentuació, sinó d'ictus o d'apoi de la veu. Aquest apoi, que no es pas una força, permet a la veu donar més valor i més energia als accents. No convé fer confusió entre apoi rítmic i accent tónico, dugues coses molt distintes l'una de l'altra.

Cert es que cada paraula té 'l' seu ritme; més com que no 's canten paraules tant solament,

sinó frases, es molt important, sobre tot, saber dividir el cant, buscar la forma rítmica, i conèixer l'esquema temàtic i rítmic de cada membre de tota la peça, amb el fi de dar a l'armonització el seu apleu més natural. Tot l'interès d'un excel·lent acompanyament reposa sobre aquestes condicions estètiques.

Es, doncs, necessari impregnar-se molt bé del sentit rítmic de la melodia; i solament després d'un cabal estudi de la seva estructura es poden determinar els punts rítmics de les paraules, dels membres i de la frase.

Junt amb l'acompanyament del *Tantum ergo* presentem lo que ens sembla ser l'esquema temàtic. En la paraula *ergo* tenim un ritme de forma femenina , de manera que la nota *re* demana també un acord, o ha d'entrar a l'acord anterior, per raó de la seva importància melòdica. I per això no tenim escrupol en canviar els acords per a dagues notes que segueixen immediatament l'una a l'altra.

Amb el fragment *Et antiquum documentum*, se pot variar l'acord en el segon *sol*, donant un *do* com fonamental. Per respectar la tranquil·litat melòdica preferim no canviar.

No hi ha dificultat per a tot lo que segueix. Així entenem l'armonització d'aquesta melodia conservant el més pregon respecte a l'opinió dels savis i mestres en l'art gregorià.

P. EUSEBI CLOP, O. M.

Titaina

Drama líric en dos quadros, de l'Angel Guimerà, música de l'Enric Morera, estrenat en el Gran Teatre del Liceu, de Barcelona, la nit del 17 de janer de 1912.

QUAN, l'estiu passat, arribà de l'Argentina el mestre Morera, omplint d'esperances els cors dels catalans, tot seguit s'inicià l'idea, per completar l'homenatge popular que estava organitzant-se, de recomanar a l'empresa del Liceu que posés en escena, la propera temporada, l'òpera *Titaina*, que l'esmentat mestre conservava encara inedita.

Tots els filarmonics barcelonins apoiaren l'idea amb entusiasme; i la nova empresa del Gran Teatre, recordant, sens dubte, l'exit excel·lent que en el mateix

escenari havia obtingut ja en Morera amb les seves obres precedents, *Emporium* i *Bruniselda*, no 's féu pas sorda a la petició general.

L'obra flamant del poeta Guimerà i del mestre E. Morera fou, doncs, inclosa en el cartell del nostre primer colisseu com unica novetat de la temporada d'hivern, realitzant-se la seva estrena cap a les darreries d'aquella.

¿Correspongué l'exit de *Titaina* a les esperances que 'ls noms dels autors havien fet concebre? No, realment, si hem de guardar fidelitat a l'història; perquè, si bé es cert que l'obra fou aplaudida cada nit, alcançant els autors i llurs interpretadors, a cada representació, els honors del prosceni, no 'u es menys que aquestes manifestacions mancaren d'aquella espontaneïtat xardorosa que fa vibrar tota una sala.

¿Significa això un retrocés en la carrera artística d'en Morera? No 'u creiem pas nosaltres. La partitura de *Titaina* podrà tenir menys valor que les anteriors del mateix mestre (s'han de tenir en compte les proporcions, i el gènere a que pertany); però, donat son caracter particular, no es pas menys estimable. Més bé creiem que 'l que ha perjudicat bon xic an en Morera ha sigut el llibre, de tant escassa originalitat, que no s'avé pas gaire amb la fama de l'autor de *Terra baixa* i *Mar i cel*. I, en el fet d'haver-lo musicat, ¿com permetre que 's cantés a casa nostra en una llengua diferent de la original, lo qual resta al llibre son major encís?

Ademés, hem de regoneixer que l'obra no estava en son lloc apropiat: l'escenari del Liceu li venia massa gran. Dubtem molt que 'l mestre Morera pensés en aquella gran sala quan va compondre i instrumentar *Titaina*. La nova partitura del mestre català sembla seguir, més aviat, la tradició d'aquelles xamoses obretes que 'ns donà en el Principal durant la regència d'en Graner, si bé evolucionant, en tota sa segona meitat, envers un to més dramàtic i operístic.

Vegem ara, abans de completar la nostra apreciació sobre la música, l'argument de l'obra en qüestió:

Es al matí d'un diumenge de mercat, pel mes de maig, en el poble de Pedrafoguera. Les moces de l'hostal, tot feinejant, murmuren de la mestressa, viuda d'alguns anys que preté casar-se amb l'hereu Eudald. Aquest, prou que l'escolta; més a la fi la desenganya, que altres són les seves il·lusions. Invadeixen l'escena, tot de sobte, pagesos i pageses, que s'apropa l'hora de dinar. En mig de la gatzara s'ou la veu de la Titaina, hermosa gitaneta que 's guanya la vida cantant i venent «anells i tombagues — que donen sort». La seva presència es molt festejada, invitant-la tot-hom a beure després de cantada una cançó. Bullen les sangs, i s'enardeix la gent pretenent fer perdre la serenitat de la Titaina. Acorralada aquesta, arriba a bell punt l'Eudald per fer cara al poble; i no solament obliga que respectin la gitana, sinó que, commovent els cors, recull per a ella una bona almoïna. La Titaina agraeix amb tota l'ànima l'acció

noble de l'Eudald, i li augura bells jorns d'amor. Desapareguda aquella, resta 'l jove hereu un xic preocupat de la sort de la gitana, que va pel món perduda. Uns jugadors, que allí prop disputen, distreuen l'Eudald de ses cabories. En Nyerris, que no es altre que 'l company de la gitana, se permet fer algunes trampes en el jòc, que l'Eudald descobreix; i en un sant-i-amén guanya aquest, an el gitano, tots els diners que havia acaparat amb ses males arts. En Nyerris promet venjar-se, i a dit fi obliga la Titaina que vagi, la mateixa nit, a acollir-se a la casa que ell li indicarà per obrir-li de traïdor la porta. Baix la menaça d'en Nyerris, la pobre Titaina no té més remei que rendir-se.

El segon quadro ns transporta a l'interior de la masia de l'Eudald. Aquest acaba de pactar la venda de la vaca i del vedell que guardava, i ple d'anyorança resta sol, mentre que al lluny va perdent-se 'l trinc de l'esquella de la vaca, que 'l comprador s'enduu taral·larejant. De sobte se sent trucar a la porta, la qual, oberta, deixa pas a la Titaina, que entra a tomballons. Ambdós personatges se regoneixen sorpresos. La Titaina vol fugir, però la reté l'Eudald assenyalant-li la porta de la cambra on pot passar la nit, mentre que ell se dirigeix a la seva. La Titaina dubta encara, asserenant-se al sentir creixer la simpatia per l'Eudald, qui vol coneixer son passat: passat trist i miserable, que, a l'evocar-lo, ofega a la Titaina en plors. Crescudada entre mala gent, son pare se l'endua d'ací d'allà seguint hostals i fires, quan vingué un dia que, ple d'ira, la sang li pujà al cap, i mort va caure en terra. El fatal destí l'entregà llavors a un home a qui hagué de seguir pel món... L'Eudald s'horroritza de la sort de la Titaina, i voldria coneixer l'home que li roba l'amor que sent creixer en son pit... Lliure la Titaina, que feliços serien, tots dos! La veu d'en Nyerris se sent a fóra. Palideix la gitana, i l'Eudald ho endevina tot. Resolut, obre la porta, i apareix en Nyerris rient follament. Dubta l'Eudald, fins que la Titaina li suplica que la defensi d'aquell home avorrible. Els dos rivals s'abraonen, i, a punt en Nyerris de ferir l'Eudald, s'abalança la Titaina cap al primer, i li clava a l'esquena 'l ganivet que agafà de sobre la taula. Desaparegut l'obstacle, els dos enamorats s'abracen, prometent-se amor etern.

Com poden veure 'ls nostres llegidors, l'acció concebuda pel Sr. Guimerà, si bé desenrotllada amb traça, no ofereix pas gran novetat: les situacions principals porten el record d'altres obres conegudes; i com que 'ls caracters, tot just esboçats, manquen de fermesa i relleu, per això deiem que, fóra la rica expressió del llenguatge, apenes resta valor al llibre.

Ja compremem lo difícil que es condensar una acció dramàtica en un sol acte; però justament, la representació de *Titaina*, ens la donaren precedida d'un drama model de vida, d'acció ràpida i d'intensitat expressiva, la *Cavalleria rusticana*, d'en Verga, que tant poderosament ajudà a l'èxit gran de la partitura d'en Mascagni. I, el mateix Guimerà, ¿no es, per ventura, autor d'un quadro tant just, tant sobri i d'un tant bell lirisme com *La Reina vella*?

Que en Morera es destre en l'art del teatre, res ho prova millor que 'l partit que ha sabut treure del llibre en qüestió. L'interès del primer quadro podem ben dir que 's dèu enterament a la musica. Sense oferir aquell un color local determinat (n'hi hauria prou amb canviar els vestits per creure-ns lluny de Catalunya), en Morera consegueix, amb sa inspiració, sempre jove, omplir l'escena d'ambient catalanesc. L'acte comença amb un motiu ritmat de ballet, que reapareixerà més endavant en les escenes de més gatzara, instrumentat d'una manera sobria, però amb molt de caracter. Un xic baladí es el tema del primer chor; més, a l'apareixer l'Eudald, l'estil del music pren tot un altre vol: el duet d'aquell i l'hostalera, impregnat del més bell sabor popular, es una pagina exquisidissima, que hauria de sentir-se cantada en català per gaudir-ne tot el pregon sentiment. El motiu de l'introducció sona de nou per acompanyar la bulliciosa escena del dinar, creixent altra vegada l'interès musical a l'intervenir la Titaina en l'acció. El caracter d'aquest personatge, el mestre Morera ens l'ofereix baix un aspecte una mica exotic, ben admissible si 'ns atenem a la degenerada familia a que pertany la protagonista del drama. Així 'l seu orientalisme no desentona pas del tot en mig de l'ambient preponderant del quadro, molt menys quan tant dignament ens es presentat; i, acceptada la seva propietat en el lloc, cal regoneixer les dugues cançons que la Titaina canta en aquest primer quadro com de lo més feliç que enclou la partitura. L'intervenció de l'Eudald peca potser de pobresa d'invenció; més l'interès creix tot seguit amb la peroració del mateix: inspirada melodia que acompanyen les trompes amb llur sonoritat velada, produint un efecte dels més formosos. Un altre fragment dels que amb més gust s'escolten es el número orquestral que acompanya l'escena del jòc, subratllant a la vegada, en sa modulació al *menor*, l'estat animic de l'Eudald. Encara que 'l seu ritme persistent fa pensar en la sardana, no dubtem gens, nosaltres, en qualificar dita peça, per sa fina esperitositat, de veritable *scherzo* simfonic. Després de l'escena violenta d'en Nyerris i la Titaina, el quadro acaba amb una nota verament sentida i emocionant: són uns quants compassos de l'orquestra expressant la desolació de la Titaina amb una justesa tant cabal, que deixen l'auditori fortament impressionat. Llastima que aquesta impressió, que tant bé disposa l'oient per al quadro segon, quedi de cop destruïda per l'intermedi orquestral que segueix, el caracter del qual gens s'adiu amb la situació del drama. Per altra part, dit intermedi, extret de *Les Monges de Sant Aiman*, ens era de sòbres conegut per les repetides audicions que se n'han donat aquí; si bé això no li treu el merit, ans al contrari, com que an el public li agrada sempre escoltar de nou lo que ja en altra ocasió ha aplaudit, veus-aquí com el *bis* de l'intermedi, conegut per *La Festa*, s'imposava cada nit.

Finida la nota rustega, torna a apareixer la sentimental. Tota la primera escena del segon quadro, embargada del trist anyorament de l'Eudald, es d'una poesia intensa. Com a color i sobria expressió, res deixa que desitjar. Es un de tants moments en els quals en Morera sab

despertar, amb plena sinceritat, l'emoció més fonda. Podriem dir d'ells, com dels paisatges de l'Urgell, que, encara que tots s'assemblin, mai deixen d'impressionar, sempre van directament al cor. En l'escena següent arribem al punt culminant del drama. Es un llampegueig de frases, entre les quals sobresurten dos moments lírics de gran expansió: el recit de la Titaina i la confessió amorosa de l'Eudald. Per al primer fragment en Morera emplea la popularíssima cançó *El Cant dels aucells*, tonada d'un agre tant catalanesc, que no deixa de sorprendre en boca de la Titaina després d'haver-li sentit, en el primer quadro, aires tant oposats de sentiment. Creiem, no obstant, que, si l'autor hagués fet una adaptació més lliure de dita cançó, l'efecte resultaria menys xocant. Presentada en la versió més espiritual que'n coneixem, costa bon xic d'admetre-la en semblant situació.

Al dramatitzar-se l'acció, l'estil creix en vigor; més perd, en canvi, aquella facil espontaneïtat d'abans, sofrint-ne fins l'originalitat de les idees. Evidentment, la nota dramàtica no es pas el fort d'en Morera: li escau millor la sentimental, l'ingenua, la pintoresca. Es cert, també, que les escenes finals de *Titaina*, escrites amb aquell estil concís i cantellut que caracteritza el llenguatge d'en Guimerà, no ajuden gaire l'inspiració del music, el qual sempre està en perill d'entrebancar-se. No obstant, en Morera, com bon mestre, s'ha defensat bé; i l'obra, encara que no deixa el convenciment d'una concepció forta i madurada, se fa aplaudir amb justícia.

De totes maneres, recordant les objeccions que hem fet al principi referents a les condicions en que s'ha donat a conèixer *Titaina*, hem de repetir que no es el Liceu el teatre que més li escau per lluir sos merits. Faci-s la prova en lloc més adequat, i canti-s en la llengua original; que l'èxit de l'obra ha d'esser, infal·liblement, molt més gros i palpitant.

Els artistes Sres. Berlendi i Kosta, i Srs. Krismer, Badini i Giralt, que tingueren a llur carrec el desempeny de les parts principals de *Titaina*, se distingiren força en llurs papers; sobre tot la Sra. Berlendi en la protagonista de l'obra, que interpretà amb coneixement cabal del personatge i amb un sagell artístic que l'honra molt, i el Sr. Krismer, qui, en la part d'Eudald, pogué aquilatar sos merits de cantant expert i fer gala de la seva veu vibrant. El Sr. Giralt caracteritzà bé el tipo de pagès acomodats, vestint-lo amb molt més gust i propietat que l'artista referit abans.

Un aplaudiment no menys sincer i xardorós mereix el mestre Mascheroni (qui havia dirigit ja també, l'any 1906, l'estrena d'*Emporium*) pel treball polític que obtingué de l'orquestra, i per la solidesa del conjunt.

La cooperació de tots ells haurà satisfet, sens dubte, tant als autors com al públic mateix, el qual ho demostrà prou amb sos repetits aplaudiments.

JOAN SALVAT

Els concertos de piano de Litolff¹

ERS l'any 1840, el concerto de piano declinava. L'obra de Schumann no havia de constituir més que un assaig aïllat, i la gran massa 's complavia en la virtuositat, la rebusca de l'efecte, sens que Moschèles o Mendelssohn poguessin reaccionar i fer prevaler el ver art. El concerto de piano 's trobava en un dels moments evolutius de la seva historia, i esperava la vinguda dels esperits forts que havien de donar-li una nova independència. A Litolff i a Liszt cab l'honra d'haver creat el concerto simfonic modern, d'haver establert sa forma definitiva. Litolff va desbroçar el camí, va traçar les grans línies que Liszt rematà i completà més tard.

Es, no obstant, injust el deixar a l'ombra Litolff², l'influència del qual fou considerable. Per la nostra part creiem que mereix bé un lloc remarcable, i es per aquest motiu que hem pensat consagrar-li algunes pàgines.

L'estudi dels concertos de Litolff se presta, doncs, a comparar amb el de les produccions semblants de Liszt. Aquests dos músics del segle passat són efectivament els que més han contribuït al desenrotllament d'aquesta forma musical que Beethoven havia ja enlaira a un grau tant eminent. Liszt i Litolff són els creadors de la forma moderna del concerto simfonic; i, si bé hem de regoneixer que Liszt ha portat més lluny que Litolff la reforma del concerto, donant-li l'amplitud definitiva, hem de concedir an el mestre francès el privilegi d'haver deslliurat el concerto del jou de la virtuositat, abans que son contemporani, i haver creat lo que ell denominava *concerto simfonia*. Litolff ha fet de l'orquestra un cos apart, li ha confiat un paper actiu; l'ha feta dialogar amb el piano; ha deslliurat els diversos instruments, utilitzats sovint fins llavors en masses compactes; ell ha amplificat els *tutti*; ha confiat

1. El present treball forma part d'un llibre en text alemany, proxim a apareixer, que 'l seu autor titula *Historia del concerto de piano desde Mozart fins als nostres dies*. Gracies a la gentilesa de Mr. Magnette, podem oferir avui als nostres llegidors les primicies d'aquesta interessant obra, encara inedita. (N. de la R.)

2. L'autor d'aquest article ha escrit una biografia completa de Henry Litolff, que està a punt de publicar-se. Aquest treball, absolutament complet, serà 'l primer donat a llum sobre aquest music, que sofreix d'un oblit injust. La mateixa vida de Litolff (1818-1891) es de les més novelesques, i no cedeix en res a les de Berlioz, Beethoven, etc. Fou tota una novela. Litolff se mostrà, a diferents torns, com pianista, compositor, director d'orquestra, editor de musica, revolucionari (1848) i soldat francès (guerra de 1870). Va casar-se quatre vegades. Recorregué l'Europa en tots sentits, creant concertos, obertures, òperes, oratoris, operetes, musica de cambra, de piano, etc. Esperant la publicació de l'obra anunciada, el lector pot consultar la noticia breu que 's troba en la *Biografia de músics*, de Fétis.

al conjunt orquestral cants i llargs períodes de *solo*. L'introducció instrumental del 5.º concerto, en *do* menor, conté, per exemple, 134 compassos*, i certs *tutti* al mig dels primers *allegros* ne compten algunes vegades de 50 a 60; sovint s'hi troben *solí* de violí, violoncel, corn, fagot, clarinet, etc.

L'orquestració es brillant, variada : desde les seves primeres obres Litolff utilitzà la *bateria*, traient-ne combinacions sorprenents. En quant a la tècnica pianística, assenyala un progrés considerable sobre les obres dels predecessors seus : baix cert aspecte serveix de llaç d'unió entre les fórmules de l'escola de 1830 i la de Liszt; s'hi troben encara moltes semblances clàssiques, però també un gran nombre d'efectes i d'innovacions felices. Els concertos de Litolff exigeixen de la part del solista un coneixement perfect de l'art del teclat; més les dificultats que s'hi troben no són pas degudes al desig d'escriure en estil brillant, *virtuós* i superficial : són portades pel mateix desenrotllament de l'obra; són la resultant d'una gradació d'esforços, d'una sèrie d'idees que 's manifesten sempre amb potencia creixent. Desde aquest punt de vista no 'ns estarem de dir que 'l quint concerto de Litolff sobrepuja 'l de Liszt, en *mi* bemol, que es sobre tot una peça brillant de concert. Aquestes dues obres no deixen certament de relacionar-se; però en la del mestre francès trobem més profunditat, més grandesa simple.

Desde son primer concerto Litolff ha creat un motlle definitiu, del qual no s'apartarà gaire en lo successiu, com no sigui per a modificacions de detalls. Denominà les seves obres *concerto simfonia*, i més tard *concerto simfonic*, afegint a les tres parts tradicionals del concerto, per justificar aquell titol, lo *scherzo* usat en la simfonia. Fou el primer assaig seriós, d'aquell genre, que va intentar-se. Litolff ha donat al *scherzo* una amplitut remarcable, un paper important : en aquesta part de l'obra es on la virtuositat pot donar més lliure curs a son vol. Es un llampegueig, un enlluernament de notes, octaves, arpeigs i trins, que interromp al mig un trio d'aire bastant lent i de tema molt cantant. Les altres parts no difereixen gaire l'una de l'altra : els primers *allegros* estan tots construïts potentment, desenrotllant-se en proporcions armonioses; les parts lentes presenten grans *adagios*, amb acords amples, amb sonoritats plenes; i els finals estan concebuts d'una manera molt lliure, de forma exuberant.

Litolff escrigué sis concertos de piano, però no se 'n conserven més que quatre. El primer, escrit i executat en una de les vetllades musicals que organitzà Moschèles a Londres en 1836, se va perdre quan la fugida a França. No havia d'esser més que un concerto-sonata sense acompanyament d'orquestra, car el jove compositor no posseïa en aquella epoca cap noció d'instrumentació.

* La del 3.º concerto de Beethoven compta 110 compassos de *tutti*.

El segon concerto en *re* menor, intitulat aquesta vegada *concerto simfonia*, fou escrit durant l'estada de Litolff a Belgica, a Wavre, en 1840. Com hem dit ja precedentment¹, aquest concerto rebé l'aprovació de Fétis, qui 'l va fer tocar en el Conservatori de Brusselles. Més tard l'executà Litolff, encara, alguna vegada, especialment a Praga en 1845. Després d'aquesta data no 's parla ja més de la referida obra de joventut, que Litolff devia destruir o perdre en alguna de les nombroses *tournées* que en aquella epoca realitzà.

Fou a Varsovia on el mestre escrigué 'l tercer concerto (publicat baix el n.º 2), en *si* menor, que havia d'esser tant aplaudit a Berlin i valer a son autor un exit dels més extraordinaris.

Aquest concerto en *si* menor, òp. 22, ocupa, en la serie de concertos de Litolff, el lloc corresponent al tercer de Beethoven. En ell se troba ja 'l ver, el bon Litolff, però també s'hi nota que 'l compositor no està encara en possessió plena de sos medis. Enclou un *andante* ben caracteristic del mestre², i particularment un *rondó* deliciós de temes caracteristics, formant un perfet contrast. El concerto en *mi* bemol, intitulat *nacional holandès*, òp. 45 (1846), acusa ja un progrés considerable sobre 'l precedent. Es una obra forta, ben concebuda, escrita seguint un plan rigorós, d'una volada superba. L'*andante* es admirable, digne de Beethoven. Les dugues darreres parts, *scherzo* i *finale*, estan construïdes sobre dugues cançons populars holandeses, particularment l'himne nacional. Aquest final es d'unes proporcions enormes, adquirint quasi tanta importancia com la primera part.

Però es en el concerto en *re* menor on Litolff se 'ns presenta en la plenitud de son geni (1854). Es un fresc instrumental magistral, formidable, d'una intensitat d'expressió i una grandesa extraordinaries. Aquest concerto sobrepuja tots els que s'han escrit després de Beethoven. Entrant de ple en l'estil romantic, d'una expansió enorme, es una vera simfonia amb piano principal. Lo *scherzo* es tot ell admirable de lleugeresa, brillantor, esperit i gracia: el final es el més important de tots els que escrigué Litolff. Aquesta obra constitueix un monument musical superb, que 'l concerto en *do* menor, òp. 123 (1868), iguala però no supera.

El darrer concerto es més sever, d'aire bastant solemne, molt menys desbordant de lirisme i de romanticisme que 'ls precedents. D'una profunditat més marcada, sembla testimoniar un cert sofriment, una certa resignació³. Totes quatre parts són igualment admirables: té l'importancia de tota una simfonia. L'*allegro* inicial es, no obstant, la pagina més perfeta, d'un caracter admirable. Es com si diguessim una gran oda funebre.

1. La *Gazeta de Leipzig*, en el n.º del 17 de juny de 1842, parla d'un «concerto simfonic amb orquestra i chors». No es pas de creure, això del chor; puix Fétis hauria assenyalat aquesta particularitat en la seva *Biografia de musics* (vol. V, pag. 324).

2. Els *andantes* de Litolff estan tots concebuts dintre 'l mateix genre.

3. Litolff escrigué aquest concerto baix l'impressió de la mort del seu fill Enric Ed. Max, a la memoria del qual va dedicar-lo.

Allegro maestoso (Tutti)

Largo (Tutti)

No dubtem pas en classificar els concertos* de Litolfé entre 'ls millors que s'han escrit després de Beethoven : mereixerien, tant com els de Chopin, Mendelssohn, Liszt i altres, esser inclosos sovint en els programes dels nostres concerts.

PAUL MAGNETTE

* L'orquestració comprén generalment la corda, 2 flautes, 2 oboés, 2 clarinets, 2 fagots, 4 trompes, 2 trompetes, 3 trombons, tuba, 2 timbals, triangle i bombo.

Desde Alemany

UN CONCERT SIMFONIC D'OBRES DE JAKUES-DALCROZE A BERLIN

INTERESSAT molt directament, d'uns quants anys ençà, en l'obra pedagògica i artística que Jaques-Dalcroze, aquest mestre per tants conceptes notable, ve realitzant, coneixia perfectament, i per les lliçons d'ell rebudes, sos admirables dots d'educador; però no havia tingut jo encara l'ocasió de poder-lo conèixer plenament com a compositor, tota vegada que, amb tot i haver pogut apreciar la correcció, la gràcia i la riquesa melòdica i rítmica que campeja en ses innumbrables obres per a piano i per a piano i cant, desconeixia en absolut ses obres orquestrals, que es, sense cap dubte, allà on un gran compositor millor se manifesta en tota la plenitud del seu saber i de la seva personalitat. Així es comprendrà que l'anunci d'un concert simfònic dedicat tot ell a obres de Jaques-Dalcroze fos per a mi motiu més que suficient per anar a Berlín exclusivament amb el fi de poder constatar la valua d'aquest mestre com a compositor.

El concert tingué lloc, el dia 13 de janer, a la *Sala Blüthner*; prenent-hi part l'esposa del compositor, Nina Jaques-Dalcroze (soprano), Gina Goetz-Zevy (contralt), Dr. Piet Deutsch (bariton), l'Orquestra Blüthner, i el cor mixte *Musikalische Gesellschaft*.

Formaven la primera part del programa 'l poema simfònic, per a orquestra, *Treball*, i tres fragments, per a soprano i orquestra, de la *Liebestragödie*, mimodrama líric en que treballa encara actualment el mestre, i del qual volgué donar un petit *avant-goût*. La primera d'aquestes obres es ben notable i ben solidament construïda: l'orquestra sona brillant, i plena de color sempre; els temes són nobles, interessants i altament expressius; la factura es ben moderna, però sense vaguedats ni ampulositats enfarfegadores. No direm que sigui una obra genial, però sí un ben emocionant troç de música que pot figurar dignament, en molts programes simfònics, al costat de les obres dels més renomats compositors moderns.

Els tres fragments de la *Liebestragödie* són encara més interessants que l'obra de que acabem de parlar. En mon concepte foren aquests tres fragments lo millor i lo més notable del concert. L'orquestració es aquí encara més personal i més rica en valors i en coloracions; la sonoritat es deliciosa, sempre plena i sempre variada; i la melodia es d'una intensitat d'expressió i d'una distinció, ensems, verament extraordinàries. Hi ha, en el tercer d'aquests fragments, un moviment rítmic que es una vertadera troballa. L'esposa del mestre cantà aquestes tres melodies d'una manera exquisida, completament compenetrada amb l'esperit

de l'obra i matitzant-les amb un gust i amb una perfecció poques vegades assolida. Nina Jaques-Dalcroze es una artista refinada, en tot el sentit de la paraula, que canta meravellosament. Posseeix una veu agradable, plena i ben timbrada, i posa tota l'ànima en les seves interpretacions. Es un goig el sentir-la, sobretot en les obres del seu espòs, en els *lieder* italians antics i en els dels moderns compositors francesos.

La segona part era composta de *nou* fragments, els més notables, de la *suite* lírica, per a chor i orquestra, *Der Winterabend* (*La Vella*). Sense esser aquesta una de les primeres obres del mestre, es molt més antiga que les que primerament hem esmentat, i pertany a la manera primitiva del mestre, tota ingenua, tota senzilla i tota popular. La major part dels temes són cançons romandes, fresques i plenes d'ingenuïtat. L'orquestració es aquí facil i brillant, i els chors són tots ells molt ben tractats. Llastima que 'ls choristes interpretadors no estiguessin, sobre tot les dones, a l'altura de l'obra! Haig de fer notar com a números sobressallents els titulats: *Plou* (chor i solo de bariton), *A la finestra* (orquestra sola), *Marxa nocturna* (chor d'homes i orquestra), *La Ronda de Sant Joan* (chor mixte i orquestra), *Visió* (soprano, chor mixte i orquestra), i *Els Follets*; sense cap dubte, aquest, un dels números més originals i més interessants de l'obra per la manera, molt propia i molt característica, d'esser-hi tractada l'orquestra. El mateix Jaques-Dalcroze dirigí 'l concert amb molta justesa i energia, demostrant posseir excel·lents qualitats com a director. El public, bastant nombrós, aplaudí amb entusiasme totes les obres del mestre.

L'impressió que jo 'n vaig treure, d'aquesta audició, es que Jaques-Dalcroze (encara que una mica desigual en la seva producció), si interessant es com a pedagog, no 'u es menys com a music. Es un compositor ple de personalitat, ple de força i ple de talent, que ha començat a trobar, al meu entendre, el seu camí definitiu. Jaques-Dalcroze ha sigut sempre un fervent enamorat de la moderna escola francesa que començà amb César Franck, i l'influència d'aquesta escola es ben manifesta en ses obres, que cada dia són més apreciades i estudiades. Amb tot, jo crec que Jaques-Dalcroze no ha donat encara tot lo que ell pot donar com a artista i com a pedagog; però ell es un estudiós i un recercador infadigable, i crec que tota la joventut musical que anhela nous ideals hauria de seguir, atentament, d'a prop, l'obra d'aquest mestre, molt solidament construïda i ben sanament orientada.

JOAN LLONGUERAS

Hellerau, janer 1912.

Desde Suïça

Suïça, un xic per tot arreu, també ha estat celebrat el centenari de Franz Liszt, i a Ginebra especialment en memòria de l'estada en aquesta ciutat del gran mestre que havia exercit durant algun temps en el Conservatori.

Ara es un dels seus darrers deixebles qui ocupa 'l seu lloc i dirigeix al mateix temps els concerts d'abonament.

B. Stavenhagen havia d'honrar la memòria del seu mestre, i era molt natural que 'l primer concert clàssic de la temporada li fos consagrat. Hi fou sentit, per primera vegada a Ginebra, la *Dante Symphonie* i el poema *La Batalla dels Huns*. El solista del concert era M. Rosenthal, qui obtingué un gran èxit en el celeberrim *Concert en mi bemoll*. En el programa hi havia, a més, el formós *Psalm 137*, per a una veu, cor de dones, violí, arpa i orgue. La segona vetllada, consagrada a commemorar el centenari del naixement de Franz Liszt, va tenir lloc a la catedral de Sant Pere. S'hi va escoltar *La Llegendà de Santa Elisabet*, oratori en dues parts. L'obra fou cantada amb el concurs de la Societat de Chant Sacré, baix la direcció d'O. Barblau; i els solos per Mlle. Homburger, notable soprano; Mlle. Schwabe, de Zúrich; el bariton Froelich, i el baix Boeplé, de Bàle. El conjunt fou vertaderament excel·lent. Bell èxit per al director, B. Stavenhagen, i sos col·laboradors.

Ginebra, igual que Lausana, ha estat invadida de concerts i virtuoses desde 'l començament de la temporada. No citaré més que lo que hi ha hagut de més interessant fins ara.

Dos recitals d'Eduard Risler. El primer se componia de quatre sonates de caràcters i estils ben diferents: de Mozart, la *Sonata en fa major*; la en *la bemoll* de Weber; després les en *mi menor* de Beethoven i *si menor* de Liszt. Risler estigué admirable en totes aquestes obres, i el públic li féu una llarga ovació.

No vaig poder assistir al seu segon recital de música moderna, que, segons sembla, no va obtenir menys èxit que 'l primer.

El grandios triomf que se'n va endur, fa cosa de dos anys, el rei dels violoncel·listes, en Pau Casals, havia atret un públic nombrosíssim al seu concert d'aquest any, i fou novament una vetllada inoblidable la que va fer-nos passar aquest il·lustre artista.

Varem sentir una *Sonata* de Moor, una altra de Grieg, la en *la menor* i les *Suites* de Bach per a violoncel tot sol. En Casals accedí a tocar, a més, per *bis*, un *Preludi i Fuga* de Bach. Fou meravellós, i es impossible descriure l'entusiasme del públic.

Dumesnil, pianista que prestava son concurs, fou també molt apreciat, tant per les diverses obres que va tocar sol com pels seus acompanyaments.

Molt encertat el concert de Mme. Felia Litvinne. Una bella impressió d'art fou la que ens deixà la seva perfeta execució dels *Somnis*, de Wagner, i dels *Cants polonesos*, de Chopin. Hi hem admirat sa veu exquisida i son temperament excepcional.

La llarga temporada de silenci que va seguir l'últim concert de Lucien de Flagug, professor superior de piano de l'Academia de Musica d'aquesta ciutat, no féu més que fer sobresortir la gran satisfacció que tingueren els oients a l'escoltar-lo. El recital començava amb la formosa *Fuga en la menor*, de Bach (arranjament de Liszt). Venia després una *Sonata* de Beethoven, una *Polonesa* i una *Mazurka* de Chopin. Totes aquestes interpretacions foren donades molt artísticament pel distingit pianista, que va fer valer, a més, sa prodigiosa tecnica en *Jeux d'eau*, de Ravel.

L'orquestra de Lausana, baix la direcció d'Ehrenberger, va venir a dar dos notables concerts a Ginebra; i, malgrat esser els programes escollits, interessants i variats, varen atreure molt poca gent. Haig de mencionar la *Simfonia en do major* de Dukas i el preludi d'*Els Mestres cantors*, que foren molt aplaudits.

Haig de citar, a més, dos artistes que han estat de pas a Suïça i hi han deixat el millor record: el violinista J. Thibaud i el pianista G. de Lausnay. Veus-aquí llur interessant programa:

Sonata n.º 1 de Saint-Saëns; *Poema*, de Chausson; *Romança en fa*, de Beethoven; *Preludi i Fuga en sol menor*, de Bach; *Havanaise*, de Saint-Saëns; *Tonades russes*, de Wieniawski, per a violí; *Barcarola*, de G. Fauré; *Gavota*, de Rameau; *Polonesa*, de Chopin.

Abans de termenar aquestes quantes ratlles, deixeu-me dir-vos com he fruit de sentir, ara fa poc, en una vetllada íntima, un petit violinista virtuós de dotze anys, Carles Sounner, qui no ha tingut altre mestre que'l seu pare, que es un excel·lent professor de violí de Ginebra. Vaig quedar meravellada al sentir el *Concert en re menor* de Th. Dubois, després el *Concert en mi bemol* de Mozart. Aquest nen té dots extraordinaris, posseeix una tecnica enlluernadora, i demostra viva intel·ligència musical en les seves interpretacions. Posseeix a fons més de vint concerts. Acaba d'obtenir un exit brillantíssim a París, i està contractat per a diverses *tournées* de concerts. Aquest infant-prodigi té un bell esdevenidor.

Com a record, deixaré consignat també que l'estiu passat el Sr. William Bastard va donar per segona vegada una serie de concerts en el Victoria Hall. Gran admirador de l'escola francesa, de la qual es deixeble, ha fet sentir, sobre tot, les obres de Widor i altres de Boëllmann, Gigout, César Franck, etc., a més d'algunes peces interessantíssimes, desconegudes a Ginebra, dels compositors espanyols Mas i Serracant i Lluís Villalba.

LLUISA BOSCH I PAGÈS

Ginebra, janer 1912.

Desde Valencia*

L. jove i notable violinista valencià Telmo Vela es vengut a passar una temporada en la terra nadiua, i en el bell saló del Conservatori va organitzar dos concerts, els dies 11 i 12 del darrer novembre.

Telmo Vela té condicions d'executant ben particulars: un to de violí deliciós i un mecanisme remarcable. Amb això, quan executa les difícils obres, com la *Jota* d'en Hierro, ja's comprèn l'exit.

Als programes obres de diferents gèneros. Bella execució de la *Sonata en do* menor, de Grieg. Al piano lluí els seus merits el pianista Casanovas. El *Trio* 3.^r de Beethoven tingué excelent interpretació per estos artistes junt amb el violoncellista Lloret, altre jove que té molt bones qualitats. Amb l'adjonció dels distinguits professors Srs. Tomàs (viola) i Monzonis (violí), va ésser executat amb graciosa llestesa el *Quartet* op. 121 de Schubert, i el *Trio* 1.^r de César Franck, que obtingué una curiosa execució.

Dins d'altre ordre d'idees, va ésser executada una *Serenata* (violí i piano) del mestre Sr. Garcia Sala, molt aplaudida, i una *Suite*, del violinista Vela, sobre records de Venècia. En esta se noten curiosos detalls que indiquen les orientacions que haurà de pendre el violinista quan la edat i l'estudi li reformen la tecnica de la forma. Cal dir que 'l notable violinista i els seus companys foren ben aplaudits.

ED. L. CH.

Orfeo Català

BANQUET EN HONOR DE LA SECCIÓ CHORAL I MESTRES

També volgué la nostra Junta Directiva unir-se i contribuir amb el seu tribut d'honor a la grandiosa manifestació d'admiració que Barcelona féu a la Secció Choral, director i mestres de l'ORFEO CATALÀ amb motiu de l'estrena de la *Gran Missa* de Bach.

A la callada, i quan ja semblava que 'ls entusiasmes d'uns dies abans s'havien apaivagat del

* Retirat del número anterior per excés d'original.

tot, fou quan anuncià la seva pensada, que consistí en una festa en honor dels executants benemerits de l'obra de Bach; en un banquet per celebrar i commemorar l'exit inusitat d'aquest aconeixement artístic; festa de joia i d'expansió per als obligats artistes cantaires que, sots l'alta direcció del mestre Millet, havien donat al món musical un exemple insolit de disciplina i de civilitat.

Fou per la vetlla dels Reis que tingué lloc aquest formós acte. El pati de la sala del Palau de la Musica Catalana fou ocupat per llargues i guarnides taules, on s'acoblaren, en vistosa barreja d'homes, nois i dones, tots els choristes, acompanyants i Junta, que formaven un conjunt de més de 260 persones, tots els quals, presidits per la gloriosa senyera i pel mestre Millet, que ocupava el cap de la taula d'honor col·locada a l'hemicicle, gaudiren a plena alegria dels fruits esplèndids de l'esforç i la perseverança, tant gloriosament lloats per tota la ciutat meravellada.

Es ja una característica de les festes que celebra la nostra institució la més franca i sana joia, de la qual, per l'especial constitució que informa l'ORFEO, ne participa tot-hom, petits i grans; joia donada per la satisfacció de l'ideal assolit, i que té la virtut màgica de revestir de nous delits els esforços artístics per seguir pujant l'alta montanya de les perfeccions, al cim de la qual hi ha l'ideal suprem que ens mou i uneix a tots: la perfecció i grandesa de la nostra Catalunya.

Com la celebrada quan l'inauguració del Palau de la Musica Catalana, es la festa que ressenyem d'aquelles que, en el camí ascensional del nostre ORFEO CATALÀ, signifiquen un moment, una fita que es posa com a senyal d'un fet transcendent que mereix perpetuació; i, com llavors que celebrarem l'erecció del monument arquitectònic que eixapluga aquest altre monument espiritual que amb el nom d'ORFEO CATALÀ tots hem alçat, suara hem celebrat i col·locat la fita d'un altre moment capdal pel qual ha passat la nostra institució: l'estrena de la *Gran missa* en *si* menor de l'immortal Bach.

Eren dos quarts de nou del vespre quan, en mig d'una grandiosa salva d'aplaudiments, ocupà el mestre Millet la presidència del banquet, essent acompanyat per la Junta, els mestres Pujol, Comella, Salvat i Emerenciana Wehrle, els Srs. Joaquim Cabot i Frederic Lliurat, i diversos choristes de les Seccions de senyoretes i homes, asseguts per ordre d'antiguitat.

En aquest moment la sala presentava un esplèndid cop de vista: tot tenia aires de festa. La llum, invadint-ho tot, jugava amb el color que en mil iritzacions omplia l'espai; llum i colors que reflectien en tots aquells rostres plens de la joia del triomf.

Amb la major normalitat, i sens cap interrupció enutjosa, s'anà servint el *menu*, el qual, tant per la seva exquisit com per lo admirablement compost i servit, va fer-se ben digne que es deixessin consignades ses excel·lents condicions per honor i major credit de la casa Regàs, que una vegada més va deixar demostrat lo justificat de son renom.

Vegin els lectors la llegenda i llista del referit *menu*:

Sopar en honor de la Secció coral.

Ofrena de la Junta Directiva en record de les memorables audicions de la Gran Missa en si menor, de J. S. Bach, els dies 21, 26 i 28 de novembre de 1911.

Palau de la Musica Catalana, janer de 1912.

Menu: Entreteniments; Arroj a la catalana; Sortit fiambre; Peix a la marinera; Bou al forn; Crema gelada; Dolços fins; Fruita; Xampany; Cafè i licors, i Cigars purs.

Vinguda l'hora de sobre-taula, el mestre Comella inicià a l'orgue el tema del nostre himne, *Els Segadors*; i, en un moment, tots, com un sol home, s'alçaren, entonant les veus el majestuós cant patriòtic, els accents vibrants del qual donaren encara major joia als cors.

Acabat el sopar, vingué la segona part de la festa: les sardanes. En un moment se desembraçà el pati; i, anunciada pel fluviol la primera sardana, innumbrables rotllos aparegueren com per encant a la sala. I ara l'una, i després l'altra i una altra, s'anaren ballant, cada cop amb més delit, les belles sardanes (algunes del mestre Pujol) que clogueren aquesta magnífica festa de joia i de germanor, a la qual donà encara més relleu la presència d'un bon nombre de socis protectors que s'uniren a l'homenatge que tant encertadament dedicà la Junta Directiva a la Secció Choral de l'ORFEÓ CATALÀ.

Vegin ara els lectors el formós treball escrit, a propòsit per a aquesta festa, pel nostre mestre, en Lluís Millet:

ALS CANTAIRES DE L'ORFEÓ

Estimats cantaires:

Després del treball ve el descans; i descans, amics, no vol dir *no fer res*, sinó gaudir en la contemplació de la feina feta. Nosaltres n'hem feta, de feina; i, segons diuen, l'hem feta bona. Bé es cosa justa, doncs (i perxò no deixem d'agrair-la), que la nostra Junta, que porta la direcció d'aquesta ja complexa institució nostra, ens hagi cridat aquí, tots junts, per celebrar, en cos i ànima, els nostres triomfs. Es aquesta una festa major de la nostra germanor: tots som a taula com fills d'un mateix pare, com fills d'un mateix amor: l'amor a les coses de l'esperit, la part més noble de l'home. A la taula es compten els fills del pare de família: el nostre pare, que es el sant amor a Catalunya, aquí ens té avui, en la nostra casa pairal, menjant del mateix pa i bevent el mateix vi, saba de la terra nostra.

Som germans pel cant! perquè el cant es l'expressió més enlairada de l'amor. L'home, en el món, no sempre canta: l'esperit s'aclofa sovint, i sovint terra: sols de tant en tant reneix a la vida alta, i llavors vibra i generosament enlaira la paraula morta, la modula dins el ritme ordenat de la bellesa, filla esplendent de Déu altíssim.

Més nosaltres, amics, havem de cantar sempre: la disciplina del cant mana el nostre esperit: no podem terrejar mai, perquè som fills de l'amor i de la bellesa.

Es un compromís que ens havem imposat, i no podem tornar enrera. Dolç treball, el nostre, vencer seguidament la prosa i viure continuament en el cel de la poesia!

Es una vocació, la nostra; i aquesta vocació, com més treballarem, més l'estimarem, més serà vida de la nostra ànima; que solament del treball surt el dolç fruit que ens recrea. Havem de treballar sempre, colpejant fortament els obstacles, de manera que, fins en el mirar, en el caminar, en el nostre posat, se ens conegui que som cantaires de la Patria, de la Fe i de l'Amor.

I aquest cant l'havem d'encomanar a tot-hom que ens volta, per graus a tota l'extensió de la gran família catalana, fins que tot-hom vibri en el mateix cant nostre, en l'amor nostre; fins que Catalunya sigui una, en cos i ànima tota inflamada de l'amor bellesa, d'aquest més pur ideal que ens fa fills dignes del sublim Principi de totes les coses.

Gaudim, amics i germans, en la feina feta; però d'aquest goig n'ha de resultar un tremp

més fort per a la feina de demà : que la perfecció es infinita, que qui no va endavant va enrera : recordem a tota hora que treballem en la feina més dolça que home pot treballar; que 'l goig que 'n traiem es expansiva fortalesa per a la nostra raça, i la nostra raça davalla de lluny, en aquestes montanyes i planures i costes lluminoses, als peus de la nostra mar blavíssima: aquesta raça que 'ns ha parlat en la veu venerable dels nostres avis, del nostre pare, en la dolcíssima de la nostra mare; que havem vist en la llum de la mirada de la nostra esposa, i que 'ns refresca 'l cor amb la gràcia innocent dels nostres fillets; aquesta raça, germans, que 'ns sentim a dins i som nosaltres mateixos, i que 'ns dicta aquesta parla tant franca, tant oberta com el nostre cel, com la verdor de les nostres montanyes!

Per ella que es nosaltres, per nosaltres que som ella, cantem, amics, ara i sempre!»

AUDICIÓ ÍNTIMA EN HONOR DE S. A. R. LA PRINCESA D.ª BEATRIU DE BATTENBERG

Aprofitant la curta estada a la nostra ciutat d'aquesta augusta dama, unes quantes famílies de l'alta societat barcelonina organitzaren un concert íntim en son honor, que tingué lloc la vetlla del 17 de janer en el Palau de la Música Catalana.

Desitjant els organitzadors fer conèixer a S. A. R. la nostra música, se compongué 'l programa amb un bonic ramell de les més triades cançons populars, al costat de les quals figuraven composicions originals de més volada, que amb les primeres constituïen una ben vistosa mostra de la música coral catalana. Algunes altres obres d'autors estrangers completaven el programa d'aquesta sessió.

Repetidament, durant el concert, D.ª Beatriu, demostrà la seva complasença, interessant-se vivament per cada una de les xamoses i característiques cançons nostres, que aplaudí amb evident entusiasme.

El programa d'aquest concert estava constituït per les següents composicions : *El Cant de la Senyera*, d'en Millet; *Els Tres tambors*, d'en Lambert; *Montanyes regalades*, d'en Sancho Marraco; *Sota de l'olm*, d'en Morera; *Cançó de breçol*, d'en Sancho Marraco; *L'Hereu Riera*, d'en Cumellas; *La Mort de l'escolà*, d'en Nicolau; *Les Flors de maig*, d'en Clavé; *Himne de l'arbre fruïter*, d'en Morera; *Pel verd i llarg passeig* (madrigal), de Lassus; *Quant ha que en amar-vos* (madrigal), de Dowland; *Vols dir-me, amor* (madrigal), de Dowland; *Ave verum*, de Saint-Saëns; *Alleluia*, d'El Messies, de Händel.

La nombrosa concurrència assistent an el concert aplaudí força l'ORFEÓ CATALÀ, retirant-se ben complaguda d'aquesta sessió musical.

Catalunya

BARCELONA

GRAN TEATRE DEL LICEU. — El dia de cap-d'any se representà de nou *Tannhäuser*, el desmeny de la qual obra oferí l'interès principal en la presentació dels Srs. Raventós i Stracciari, que per primera vegada s'hi feien sentir. El nostre paísà 'l tenor Raventós va demostrar, en la realització de son important paper, el concienzós estudi que havia fet del personatge, encarnant-lo amb feliç fortuna; més en la part de cant, bon xic feixuga, les seves facultats vocals el traïren una mica. Això no obstant, el públic va festejar-lo, com era de justícia, amb xardorosos aplaudiments. Més sortós que en Raventós va estar en aquesta obra 'l bariton Stracciari, el qual va sentar en ella la bona fama que 'l precedia. Més que per la qualitat de la veu i la seva escola, s'imposà dit artista pel sagell distingit del seu port i la delicada expressió que dóna al cant. El públic s'hi enllemín de tal manera, que de llavors ençà fou lo Stracciari l'artista amanyagat d'aquell teatre. La jovenivola partitura de Wagner valgué també de nou un bell triomf a la Sra. Passini, que amb tanta distinció fa 'l paper de la compassiva Elisabeth. Tant els artistes precedents com el mestre Mascheroni, tots plegats alcançaren els honors del prosceni al final de cada acte; podent afegir que 'l conjunt de l'obra fou dels més satisfactoris.

Immediatament al *Tannhäuser* seguí l'obra mestra de Rossini, l'incomparable *Barber de Sevilla*, desconegut de gran part dels habituals concurrents al Liceu, car feia una pila d'anys que no s'havia donat allí. Un malentès recel privà, la primera nit, que 'l públic entrés de ple en l'obra; més, trencat el glaç, gracies també a la notabilíssima interpretació dels cantants i de l'orquestra, s'imposà per fi la joiosa partitura del mestre de Pesaro, tota ella vessant de gracia, d'*esprit* i d'humor, i sempre ajustada a les situacions de la deliciosa comedia de Beaumarchais. Vegeu, doncs, com el geni es eternament jove. ¡I que confortadora resulta, en el nostre temps, la seva rialla fresca i jovial! Anys enrera estigué de moda, entre 'l jovent musical, denigrar la gloria de Rossini, però sense fer les degudes distincions. El *Barber de Sevilla*, que 'l mateix Beethoven celebrava, restarà, malgrat la seva tecnica simple, un model de musica comica ben difícil d'imitar avui: tant les idees escassegen.

Foren els principals interpretadors del *chef-d'œuvre* rossinià la Srta. Hidalgo, una Rosina avespada, joganera, ben posseïda del seu paper, que canta amb una justesa notable dintre una tessitura de les més extenses i una brillantor excepcional; el Sr. Stracciari, Figaro excel·lent, cuidadós fins en el més mínim detall, que alcançà ja una ovació en l'aria de sortida, mantenint l'expectació del públic durant tota l'obra; el Sr. Perea, qui 's guanyà totes les simpaties per lo bé que va cantar la part de Comte d'Almaviva; el Sr. Nicoletti-Kormann, molt encertat en el paper de Don Basilio; i el Sr. Trevisant, justíssim en el de Don Bartolo. Fou, doncs, un conjunt ben equilibrat com no recordem haver-ne sentit d'altre en el Liceu, puix sempre que 's donava 'l *Barbiere* corrien, invariablement, aires de tempestat. Així poguerem fruir, aquesta vegada, amb tota tranquil·litat, dels primors de

la partitura, lleugera i subtil com papellona inquieta que vola de flor en flor. Contribuí força al bell efecte esmentat el treball polít de l'orquestra, per lo qual va fer-se mereixedor del més just aplaudiment el mestre Mascheroni, que amb tanta intel·ligència i exquisit gust va conduir-la.

Havent ja parlat de *Titaina* en altrelloc d'aquest número, poca cosa podem afegir sobre 'l repertori de la temporada finida, d'escassa novetat per cert. Com interpretacions més afortunades, podriem citar la de *Rigoletto* per la Srta. Hidalgo i el Sr. Stracciari, i la de *Mignon* per la Sra. Berlendi. *Cavalleria rusticana*, obra de recurs per omplir el cartell, acompanyà les representacions de *Titaina*. *Don Pasquale* i *Faust*, per fi, passaren sense despertar ni fret ni calor.

Com a representació excepcional, cal, sí, assenyalar la del diumenge dia 14 a la tarda, en la qual prengueren comiat del públic barceloní la eminent artista italiana Passini-Vitale i l'insigne tenor català Joan Raventós. L'obra escollida fou *Tannhäuser*, en la qual novament feren ambdós cantants ostentació de llur art depurat, mereixent del públic repetides ovacions, que prengueren extraordinari relleu termenat l'últim acte.

Les grans simpaties i l'admiració devota que té guanyades aquí la Sra. Passini 's manifestaren d'una manera eloqüentíssima en la referida funció, l'anunci de la qual bastà per omplir de gom a gom la gran sala del Liceu.

Finida la representació de *Tannhäuser*, foren presentats a la genial artista gran nombre de presents valuosos, dos d'ells de ben alta significació per provenir de dugues entitats de les més respectables de Catalunya: l'Associació Wagneriana i l'Unió Catalanista.

La primera va entregar-li un pergamí artísticament dibuixat i policromat per en Flos, en el qual, sota l'escut de Catalunya, se llegia:

«All'esimia e grande artista Lina Passini-Vitale, che per la primera volta interpretò magistralmente, nella nostra lingua catalana, la parte de Siglinda de «La Walkyria», in omaggio della piu profonda ammirazione per la sua grande maestria rappresentando l'eroina de Ricardo Wagner e per le sue straordinarie qualità di attrice e cantante.»

L'Unió Catalanista va obsequiar-la amb un gran i formós pom de flors i un artístic pergamí, en el qual se llegeix lo següent:

«Honorable senyora: L'Unió Catalanista, que viu no més que del sagrat foch patriòtic, se sent commoguda y fonament agraida cada vegada que persones extrangeres fan coralment honor a la nostra estimada Llengua Catalana. Vos, senyora, devotament hi haveu posat tot l'esforç de la vida vostra en cantar en la Llengua Catalana un acte de la «Walkyria», y aqueix esforç que haveu ofert al nostre patriotisme de Catalans, mereix que'ls qui son patriotes vos en sentin agraiment, y per això l'Unió Catalanista fa constar en Acta la seva gratitut per vos, genial artista de l'Italia, que haveu volgut cantar en la Llengua nostra.

Vos que sou ciutadana d'un Poble al que no li manca sobirania a la Llengua, potser no sabreu capir que tant fonament ens hagueu commogut, mes sou Dòna y Artista, y al dirvosho compendreu com l'esperit y el cor nostres s'entendreixen al sentir honorada la nostra Llengua, que treballem y treballarem no sols pera assolirli sobirania, sinó, además, pera que pels seus mèrits literaris y també

cantada ab música nostra y dels altres pugui ésser escoltada y després aplaudida per tots els pobles de la terra. Ara, honorable senyora, ¿ja ho compreneu, veritat? Visqueu molts anys senyora... etc.»

L'Associació Wagneriana va entregar així mateix al nostre gran tenor un policromat pergami, també dibuixat per en Flos, en el qual se llegeix:

«Al eminent tenor català en Joan Raventós, qui, ab pronunciació correctíssima, facultats vocals admirables y compenetració ab els personatges, perfectament encarnà en el nostre Gran Teatre del Liceu «Sigmond» y «Tannhauser», de R. Wagner, cantant per primera volta en nostra llengua catalana tot el primer acte de «La Walkyria», en penyora de reconeixement, l'Associació Wagneriana de Barcelona. — El Consell Directiu, etc.»

Sabem que la Sra. Passini-Vitale està en gran manera agraïda a les entusiastes manifestacions de que ha sigut objecte per part del nostre public, i que, enamorada com el que més del renaixement artistic de Catalunya, s'ha ofert a cantar en català sempre que 's cregui oportú.

Comptant, amb tant preuada cooperació, es d'esperar que la nacionalització catalana del drama musical, per molts desitjada, seguirà cada dia amb major amplitut, arribant a ésser cantada en la nostra estimada llengua una obra sencera de les mateixes de que tant belles mostres hem ja gaudit.

Finida la temporada d'hivern als dos mesos, gairebé, de començada, veus-aquí ara 'l nombre de representacions alcançat per cada una de les òperes cantades:

Il Barbiere di Seviglia, 7; *La Walkyria*, *Gioconda*, *Titaina* i *Cavalleria rusticana*, 6; *La Damnació de Faust*, *Madame Butterfly* i *Tannhäuser*, 5; *La Bohème* i *Mignon*, 4; *Tosca*, *Rigoletto*, *Don Pasquale* i *Faust*, 3. — S.

PALAU DE LA MUSICA CATALANA. — *Quartet Rebner.* — La presentació d'aquest renomnat Quartet en el nostre Palau ha constituït una nova manifestació d'art musical de les que deixen llarg ressò. Aquesta classe d'audicions ja sabem que no criden mai un public nombrós; més l'auditori que s'acull en elles guanya bon troç an aquell en qualitat, es major son recolliment, i l'emoció seva, ratllant en una delectació quasi religiosa, se manifesta apenes en els moments culminants de l'obra que s'escolta, no exterioritzant-se en la forma sorollosa de l'aplaudiment general fins a ésser termenada del tot la composició, quan la genial concepció s'es esflorada en tota sa magnificència. Es llavors quan vibra la sala i s'estableix aquella corrent de simpatia que fa comuns els sentiments dels interpretadors i els dels auditors. Aquests bells moments de dolça emoció recompensen en part l'indiferència del gros public envers les manifestacions d'art més refinades, que, invariablement, se celebren davant d'una sala escassament ocupada en sa meitat: son els *duecenti* dels quals ens parlava ja l'Ixart, vint-i-cinc anys enrrera; nombre que no sembla haver augmentat pas a Barcelona de llavors ençà.

El celebrat Quartet Rebner, de Francfort, en les dugues memorables sessions que donà en el Palau els dies 22 i 24 de janer, pogué veure-s, doncs, festejat d'aquell selectíssim auditori, el qual, a la vegada, fruï de les més pures sensacions d'art gracies a la magistral interpretació que donaren a les obres inscrites en els programes els Srs. Rebner (I violí), Davisson (II violí), Keiper (viola) i Hegar (violoncel), components de dit quartet, junt amb el notable pianista Sr. Rehberg.

Frescencara a la memòria i el record del Quartet Rose, que 'ns visità l'any passat, l'esperit no podia deixar de sustreure's a la comparació; més, per molt admirable que trobessim el quartet vienès, el de Francfort no 'n val de menys, perquè, si no iguala la correcció impecable i la puresa d'estil que imperava en aquell, comunica, en canvi, a les seves interpretacions, un *esprit*, un color, una vida, un foc quasi meridional, que presten a les obres executades un atractiu gran i un sagell ben característic, sense que 'n sofreixi per res l'homogenitat del conjunt ni l'estil personal de l'autor.

Aquestes qualitats meritíssimes van posar-se de relleu per un igual en totes les composicions dels programes, que foren les següents: quartets de Haydn (en *fa*, op. 77, n.º 2), Beethoven (en *fa*, op. 59, n.º 1, i en *mi* bemoll, op. 127) i Mozart (en *sol*), i quintets de Brahms (en *fa* menor, op. 34) i Schumann (en *mi* bemoll, op. 44).

El públic semblà apreciar de la mateixa manera la valuosa tasca dels professors francfortins, puix seria difícil assenyalar l'obra que agradà més. Es clar que sempre hi ha algun fragment que arrenca un aplaudiment més nodrit; però, en general, pot dir-se que l'interpretació de cada una de dites composicions fou ajustada sempre a l'esperit propi d'elles.

En quant al merit individual dels concertistes, afegirem, per fi, que, com es de rigor en aquella classe de conjunts, l'equilibri se sostenia ferm; més, per la potencia del sò i la valentia de l'atac, podríem assenyalar com a més preponderant la part de violoncel, remarcant també en l'execució dels dos quintets la part de piano, que sostingué el fort del conjunt amb un aplom verament extraordinari.

Recital Llucià. — En el mateix Palau, però en sessió privada, se donà a conèixer, dies abans, la jove pianista Maria Llucià Vidal, primer premi del Concurs de 1911 de l'Acadèmia Granados.

El fet d'haver guanyat la més grossa distinció en el referit Concurs, que presidi l'eminent pianista Eduard Risler, ja feia preveure una intel·ligència privilegiada en la debutant; i així ho demostrà, efectivament, la Srta. Llucià interpretant amb una seguretat de mecanisme envejable i un estil dels més correctes l'important programa que segueix:

Gallarda, de Cabezón; *Sonata* n.º 2, de Scarlatti; *Sonata en re*, de Mozart; *Fantasia i Fuga en do* menor, de Liszt-Busoni; *Variacions serioses*, de Mendelssohn; *Un sospir*, de Liszt; *Allegro de concert*, d'en Granados; i *Llegenda de Sant Francisco de Paula*, de Liszt.

D'aquestes obres cal remarcar la *Fantasia i Fuga* sobre el coral *Ad nos, ad salutarem undam*, composta per Liszt per a orgue, i transcrita al piano darrerament pel famós pianista Busoni, que no havia sigut mai executada aquí. Es una obra de magistral desenrotllament i de gran dificultat, que posa a prova les condicions de l'executant. A l'emprendre l'estudi d'una obra semblant, la Srta. Llucià devia sentir-se prou confiada per no defallir a meitat d'ell; i, en efecte, pot vanagloriar-se ara d'haver sortit airoso de la prova, com li demostraren els aplaudiments amb que fou festejada, la referida nit, en el Palau.

No fou menys aplaudida la novella concertista en lo restant del programa, podent fer gala de meritis positius que li auguren una carrera de les més brillants si persevera com fins ara en l'estudi.

Diguem, abans d'acabar, que l'ovació més grossa de la nit l'alcançà la Srta. Llucià al final de

l'*Allegro de concert* original del seu mestre, el Sr. Granados; motiu pel qual hagué aquest de presentar-se a compartir amb l'interpretadora l'ovació que se 'ls dedicava. — S.

UNA NOVA SALA DE CONCERTS. — El Dr. Andreu, qui, com es sabut, es un gran amic i un ferventíssim admirador del nostre estimat Granados, acaba de fer construir, a l'Avinguda del Tibidabo, una bonica sala de concerts, en la qual, així 'l mestre com tots els seus deixebles, podran esmerçar els fruits del llur talent. La sala es tota blanca, sobriament decorada, ben elegant de linies; i té, tota ella, aires de vera i fina distinció. Els baixos d'aquesta sala, força espaiosos, estan destinats a classes de piano, solfeig i gimnastica rítmica. El tot, ja no cal dir-ho, esdevindrà, doncs, una nova Academia Granados. L'altre dia, galanament invitats pel mestre Granados, varem assistir a la *presentació* íntima, que podríem dir-ne, de totes aquestes belles coses. Erem pocs: el Dr. Andreu i la seva distingida família, algunes dames, alguns amics del mestre, alguns periodistes, alguns deixebles de l'Enric Granados, etc. Tots plegats, després d'haver visitat la casa i escoltat en Granados i el seu deixeble Longás, forem obsequiats amb un delicat lunch. Algú parlà, naturalment, de la gesta del Dr. Andreu (que tant de bo fos imitada!), de lo molt que en Granados ha sabut fer-se'n mereixedor, i de lo agradós que serà, en fi, per als *gourmets*, escoltar bella música en aquella sala blanca, tant confortable i tant senyorivola. Una festa ben plaent (ja no cal dir-ho), de la qual conservarem tots grat record. — X.

ORFEÓ GRACIENC. — En obsequi dels seus socis protectors va celebrar un concert, l'Orfeó Gracienc, en el Círcol de Proprietaris, la nit del 16 de desembre.

En el programa, escollert com tots els seus, figuraven, com a primeres audicions, *La Mort de la núvia*, d'en Lambert; *De bon matí*, d'en Clavé; *Sant Ramon* d'en Morera; i *Cançó d'abril*, d'en Lamote de Grignon; que foren molt aplaudides.

Iguals mostres de complasença obtingueren *Voltant la senyera* i *Nocturn*, d'en Balcells; *Adeu, germà meu!*, de Waelrant; *Canigó* (fragments) i *L'Emigrant*, d'en Vives; *Oh! quin bon eco!*, de Rolland de Lassus; *L'Aucellada*, de Jannequin; les cançons populars *El Mestre*, *El Pastoret*, *Els Tres tambors* i *Montanyes regalades*, armonitzades pels mestres Pecanins, Millet, Lambert i Barberà, respectivament; la hermosa *Mare de Déu*, d'en Nicolau; *Sota de l'olm* i l'*Himne de l'arbre fruïter*, d'en Morera; la melancòlica balada gallega, de Montes, *Lonxe d'a terraña*; *Es Juny*, d'en Lamote de Grignon; i la *Marxa de presentació de Tannhäuser*, de Wagner.

Tot-hom sortí molt complagut d'aquest concert, que tant encertadament va preparar i dirigir el mestre Balcells, qui pot estar ben orgullós de l'entusiasme amb que 'l secundaren els seus deixebles. — J. F. P.

ESCOLA MUNICIPAL DE MUSICA. — Amb la solemnitat de costum se féu, el dia 19 de desembre, aquest acte en el qual s'entreguen an els alumnes de l'Escola Municipal de Musica 'ls premis que se 'ls concedeixen per haver obtingut les més altes qualificacions en els examens. Dos cursos se comprenien

en aquest repartiment, corresponents als anys 1908-9 i 1909-10, durant els quals ascendeixen a més de 600 les qualificacions de *notabilissim* que s'han concedit; nombre extraordinari, que parla ben en favor de la nostra primera institució d'ensenyança musical, que, mercès a la seva savia direcció i als distingits dots del seu professorat, ha adquirit envejable importància arreu-arreu.

La Sala de Cent, amb motiu d'aquest acte, presentava un cop de vista esplendorós per la nombrosa concurrència que hi assistí, la qual escoltà amb gran devoció tot el concert. El programa, ben interessant per cert, estigué confiat als alumnes premiats, els quals demostraren llurs aptituds d'una manera ben notable.

Presidí la festa 'l representant del senyor alcalde, Sr. Carreras i Candi.

Vegin ara 'ls lectors la llista de les obres i de llurs executants: *Aria* (conjunt instrumental dirigit pel mestre Lluís Millet), de Bach; *La Wally* (romança), *Ebben? Ne andrò lontana*, d'A. Catalani, per la Srta. Manuela Rodríguez; tercer *Concerto* (obra de concurs), per D. Gustau Nicolau, premi de violí del curs 1909-10; *Duetto* de l'òpera *Demetrio*, d'A. Tarchi, per les Srtes. Pilar Rufi i Manuela Rodríguez; *Concerto en re major*, de Haydn (obra de concurs), per la Srta. Aurelia Sancristòfol, premi de violoncel del curs de 1909-10; *Balada en sol menor*, de Chopin (obra de concurs), per la Srta. Mercè Nicolau, premi de piano del curs de 1909-10; *Tannhäuser*, de Wagner: romança *Salve d'amor*, per la Srta. Andreua Fornells; *Les Ballades de Larmont*, conjunt vocal dirigit per D. Lluís Millet.

Tots els executants foren extraordinàriament aplaudits, com també la presidència, que, un cop termenada l'entrega dels premis, féu un breu discurs enaltint la tasca esplendorosa de l'Escola, així com a l'Ajuntament, que contribueix a sostenir-la, ensems que felicitant amb afectuoses paraules als deixebles llorejats.

En les oposicions a premi, l'obtingueren, en el curs de 1908-9, Concepció Callao, Antoni Laporta i Emilia Miset; en les del curs 1909-10, Carme Marquès, Mercè Nicolau, Gustau Nicolau i Aurelia Sancristòfol. — I. F.

CASA PROVINCIAL DE CARITAT. — L'Acadèmia de Música d'aquest asil, que amb molt encert dirigeix el mestre Guiteras amb la cooperació dels professors Srs. Alsina i Bordas, donà darrerament proves dels avenços que realitzen els deixebles de la mateixa, en un concert molt notable per la diversitat d'elements que hi intervingueren.

Apart dels agropaments vocal i instrumental de l'Acadèmia, que s'hi feren sentir amb força lluïment, pogueren apreciar-se també 'ls merits respectius d'una vintena de solistes que en diversos instruments de vent, fusta i metall, i algun de corda, demostraren l'ensenyança excel·lent que reben de llurs professors respectius.

En el programa figuraven obres de real valor, originals dels clàssics autors Mozart, Beethoven, Stradella, Pergolese i altres, i també d'autors moderns, entre 'ls quals recordem Fauré, Michaelis, Clodomir i el director de la mateixa Acadèmia, Sr. Guiteras.

L'auditori assistent al concert celebrà com se mereixia l'execució de dites peces, i distingí 'ls mestres i deixebles amb xardorosos i perllongats aplaudiments.

FESTES RITMIQUES A GIRONA

En el present mes de janer se celebraren en aquesta ciutat dugues festes ritmiques de notoria importància.

Debutà la primera Escola rítmica constituïda en aquesta ciutat, nascuda a la sombra del Patronat de la Verge Maria i Sant Pere Claver, baix l'amorosa cura d'en Narcís Masó i Mn. Salvador Padrós.

En el bon local del Circol Catòlic d'Obrers se celebraren les dugues festes a benefici dels protectors del Patronat, interpretant-s'hi bellament varies cançons de Dalcroze.

En Narcís Masó arranjà a l'escena el conte de Perrault *En Patufet*, que fou representat per nins i grans amb molta propietat.

Mn. Salvador Padrós il·lustrà dit arranjament escènic amb una delicada música de vertader sentiment artístic.

Aquí, donat el caràcter de la revista, ens ocupem principalment del punt de vista musical, sense fugir de dir més avall l'impressió artística i escenogràfica que ens donà la festa.

La música, doncs, constituï el millor d'ella: Mn. Salvador Padrós, organista del Carme, donà prova evident del seu talent musical, en especial en la *Cançó dels fantasmes*, de l'últim quadre. En aquest l'armonium, a l'uníssim amb els gestos dels petits infants i la melodia torbadora d'un cor llunyà, fou el *substratum* de les festes calisteniques de que vine parlant. L'artista-músic, compenetrat vivament amb l'obra poètica, l'elevà, l'espiritualitzà, la féu dolça com una bresca de mel als que l'escoltaven amb devoció.

Mn. Padrós i Bigàs ens declarà una condició artística-musical que el posa en molt bon lloc entre els nostres músics-poetes.

La lletra del Sr. Masó, comptant amb la precipitació amb que fou escrita, resultà força bona; i el decorat, llevat de lo molt banal que era el del primer quadre, en els demés fou d'una pronunciada fantasmagoria, escaient i placida als ulls. El públic fou nombrós i selecte, com de costum, en ambdues festes. Aquestes eflorescències del sentiment artístic, a Girona, envers les manifestacions de bellesa i alta musicalitat, ens plau sobiranament dir-les i alabar-les com es de justícia fer-ho.

Girona, amb la nova escola rítmica que té alçada, pot servir de model, com Terrassa, a moltes ciutats de Catalunya, en les quals desitgem la propagació d'aquest foc artístic que sol servir per amidar ben encertadament, junt amb altres jocs de cultura, el nivell de grandesa del poble que 'ls té.

Desde aquestes pàgines serioses, on reb acolliment tot quant significa cultura, felicitem els inspiradors del Patronat, els directors de la nova Escola i els petits comedians en general. — LL. G. PLA.

MATARÓ

A la sala de festes de l'Orfeó Mataroní va celebrar-se, el dia 1.^r de janer, un gran concert públic per les tres seccions de l'Orfeó, baix la direcció del mestre Mn. Josep Molé, executant-se un programa molt bonic i interessant per les novetats que oferia.

Foren aquestes : *Vora 'l breçol*, d'en Casadevall; *Jovenivola*; d'en Millet; i *El Pardal* (cançó de Nadal), d'en Pérez; les quals composicions alternaren amb altres, ben conegudes, dels reputats mestres catalans Nicolau, Vives, Morera, Sancho Marraco, Borràs de Palau i Balcells, i algunes clàssiques de Roland de Lassus i Lully.

SANT SADURNÍ D'ANOIA

Tot-just constituïda en aquesta vila una Agrupació Artística, volgué donar-se a conèixer del públic, i a aital objecte organitzà un selecte concert vocal i instrumental per al segon dia de Festa major; havent resultat un èxit complet per a tots els que hi prengueren part.

El programa era molt atractiu i variat, i propi per satisfer tots els gustos.

La Srta. Marcela Raventós, de qui altres vegades hem parlat en aquestes cròniques, va veure's obligada, pels prodigis de dicció amb que va fer lluir sa formosíssima veu, a repetir la cavatina d'*Il Barbiere di Siviglia*.

El Sr. Peracaula en el piano, i el Sr. Cardús en el clarinet, interpretant valuosos fragments de Weber, estigueren a l'altura a que 'ns tenen acostumats.

En Napoleon Montagut molt ajustat en el violí, i en Viscamps també molt discret en la part de flauta. Es d'esperar, no obstant, que en els concerts successius perdran l'encongiment que se 'ls notà en aquest; cosa molt dispensable si 's té en compte que es la primera vegada que 's presenten en publicen concerts d'aquesta naturalesa.

La concurrència, que era nombrosíssima, premià amb nodrits aplaudiments la meritoria labor de tots els que hi prengueren part. — Y.

Noves

RECORD DE L'HOMENATGE AL MESTRE PEDRELL. — Per a memoria del popular homenatge que la ciutat de Tortosa dedicà al seu fill predilecte D. Felip Pedrell la tardor passada, el conegut editor barceloní D. Isidre Torres ha posat a la venda un magnífic retrat de gran tamany, tret en fototipia, de l'autor d'*Els Pireneus*, i una reproducció, en la mateixa forma, de la làpida que dóna 'l nom del mestre català a un dels carrers més moderns de la ciutat esmentada, i que fou descoberta solemnement durant les festes de l'homenatge.

Es un bonic record que no hi ha dubte que s'apressaran a adquirir els admiradors del mestre Pedrell, tant d'aquí com de fóra Catalunya.

...

DUGUES TROBALLE. — A Viena, l'antiquari Ranschberg acaba de trobar trenta-set cartes, fins ara absolutament inèdites, de Gluck, pertanyents i relacionades amb l'època més significativa de la seva activitat (1775-1783). El propi antiquari ha tingut la sort de descobrir també, a l'Escola de la Creu, de Dresde, entre 'ls papers que deixà 'l vell copista Carles Mehner, una composició coral de Richard Wagner, fins ara inèdita, que fou escrita amb motiu de l'inauguració del monument de Frederic August I, rei de Saxe.

...

AUTOGRÀFS. — 246 cartes i documents autògrafs, corresponents a firmes dels més grans artistes de la música i la literatura, col·leccionats en divuit anys per Mr. Henri Huth, acaben d'esser venuts a Londres. Aqueixa interessant col·lecció d'autògrafs havia costat, en total, a Mr. Huth, la quantitat de 50,000 francs, havent-ne tret suara, en la verificada venda, l'enorme quantitat de 350,000 francs; es a dir, ha sextuplicat de sobres la quantitat.

Entre 'ls autògrafs que han conseguit més alt preu se compten els següents: la partitura de la melodia *A l'Esperança*, de Beethoven, 5,181 francs; una lletra de Luther al duc Joan de Saxe, datada l'any 1521, 12,581 francs; un *Preludi*, de Bach, 1,025 francs; una carta de Mozart, 1,580 francs; una carta de Goethe al professor Deser, datada a Francfort l'any 1796, 2,075 francs; una altra carta de Schiller a Goethe, l'única d'aquesta famosa correspondència que manca en els arxius de Weimar, 4,471 francs; etc.

El cant de Beethoven *A l'Esperança* i el *Preludi*, de Bach, Mr. Huth els adquirí per l'infima quantitat de 275 i 400 francs respectivament.

...

EL MESTRE VEHILS. — El nostre compatriota Joaquim Vehils ha realitzat una brillant campanya per Anglaterra com a director de la companyia d'òpera italiana de Castellano. Els èxits conseguits per en Vehils a les principals ciutats d'Anglaterra són una bona prova del seu talent.

...

LES GRANS ORQUESTRES D'ALEMANYA. — En aquest país de la simfonia hi ha quatre orquestres que contenen normalment més de cent músics: l'orquestra de la Capella Reial de Berlin, composta de 142 participants; la de la Capella Reial de Dresden, amb 128; l'orquestra de Munich, amb 112; i l'orquestra de la Gewandhaus de Leipzig, amb 105. Vénen després l'orquestra de l'Òpera de Francfort, 88 músics; la municipal d'Hamburg, 81; la Municipal de Breslau, 77; la de Colonia, 76; la de la Cort d'Hannover, 70; la Filarmonica de Berlin, 70; la de Wiesbaden, 67; etc.

...

CONTRACTA CARA. — El famós pianista Paderewski, que acaba de triomfar a l'Amèrica del Sud, ha sigut contractat per l'empresari Johnston, de New-York, per a una altra *tournee* que ha de

tenir lloc durant el curs de 1912 - 1913. Igual que en l'anterior, li seran entregats, per 80 concerts, un milió de francs, resultant-li a 12,500 francs per concert, preu desconegut a Europa.

EXCENTRICITAT AMERICANA. — La darrera moda musical pera 'ls milionaris americans de bon to, es posseir en la llur casa grans orgues, comparables als de les esglésies. No se sab si 'ls posseïdors d'aitals instruments s'han proporcionat organistes per tocar-los, encara que creiem que no passarà d'esser un moble voluminós que acabarà per omplir-se de pols.

UN QUARTET DE MUSICS CATALANS A L'ARGENTINA. — Baix el títol de Sociedad Argentina de Música de Cámara acaba de constituir-se a Buenos Aires una nova entitat musical la direcció artística de la qual ha sigut confiada als reputats violinistes Srs. Fontova i López Naguil.

En la funció inaugural hi prengué part un quartet de corda format dels esmentats concertistes i els Srs. Sánchez Soler (viola) i Ramon Vilaclara (violoncel), que interpretà amb la major perfecció els quartets de Schumann (n.º 1, òp. 41) i Tschaiowsky (òp. 11, en *re* major). Els Srs. López Naguil i Fontova interpretaren, además, diverses pàgines de Bach i Veracini amb un relleu extraordinari, acompanyats al piano pel Sr. Solà Pujol.

Retallem del periodíc *La Argentina* 'ls següents paragrafs que dedica a tant notable audició:

«La primera audición ofrecida por la Sociedad Argentina de Música de Cámara anoche, ha sido indudablemente un hermoso éxito, precursor de los que se sucederán, y prueba evidente de la simpatía con que nuestro público ha acogido esta nueva asociación.

Cierto que los artistas que la forman son bien conocidos y apreciados por él. En muchos conciertos celebrados anteriormente le ha prodigado sus aplausos, muy entusiastas y justos, y si bien individualmente tenían ya, pues, merecidamente conquistada, legítima y hermosa fama, la forma en que se presentaron anoche nos dió la oportunidad de apreciarlos bajo un nuevo aspecto, por cierto no de los menos interesantes. Y esta nueva prueba les ha sido favorable; han triunfado bien, como artistas honestos, como ejecutantes concienzudos. Así pareció sentirlo también el público, que les aplaudió mucho y con toda razón.

En los dos cuartetos que comprendía el programa, N.º 1, óp. 11, Schumann, y óp. 11 en *re* mayor Tschaiowsky, ejecutados con corrección poco común, hubo una perfecta fusión en los distintos instrumentos, tanto más ponderable si se tiene en cuenta el poco tiempo que trabajan juntos los artistas que forman esta sociedad. Es esta una de la cualidades primordiales en toda ejecución de música de cámara, y cuando se llega á obtener esta compenetración que relega á segundo plano la individualidad de cada uno de los artistas que forman el conjunto, puede decirse que se ha conseguido la verdadera base para audiciones de esa especie. Ese es el buen camino, por ahí se va á la verdadera perfección en la música de conjunto; y esa gran cualidad la hemos sentido anoche, en la ejecución de esos cuartetos. Es necesario, pues, perseverar y cultivarla.»

Al fer-nos ressò dels èxits brillantíssims que a la capital de l'Argentina estant obtenint els nostres compatricis, endrecem als mateixos la més coral enhorabona, encoratjant-los a seguir sempre inspirats en el bell ideal que 'ls guia.

«LA FILLA DEL MAR» (DRAMA LIRIC). — Llegim, en una revista musical belga, que l'autor de la partitura de *Tiefland* (*Terra Baixa*), Eugeni d'Albert, està musicant actualment el drama d'en Guimerà *La Filla del mar*.

Segons diu la propia revista, sembla que són diverses les empreses d'Alemanya que han sol·licitat la primacia de l'estrena de la darrera partitura d'Albert en vista de l'èxit sorollós que ha conseguit la seva primera obra amb llibre d'en Guimerà.

A propòsit de lo que diem, respecte a l'èxit de *Tiefland*, extractem del *Signale*, de Berlin, la següent notícia: «S'acaba de donar al Keufürstenoper la quatrecentessima representació de *Tiefland*, d'Eugeni d'Albert, sots la direcció de l'autor, que ha sigut aclamat.»

Veritablement, un èxit així té molt pocs precedents.

OPOSICIONS. — En les darreres celebrades per cobrir vacants de la Banda Municipal, han alcançat, respectivament, les de cornet, saxofon i timpani 'ls Srs. Josep Sanjoan, Jaume Aparicio i Ramon Llacuna, ex-alumnes de la Banda de la Casa Provincial de Caritat, que dirigeix el mestre D. Eusebi Guiteras.

També de la propia Banda, en anteriors oposicions, sortí guanyador de la plaça de clarinet el Sr. Enric Galceran, i de la de bugle tenor el Sr. Ramon Borrell.

Aitals distincions posen en molt alt lloc l'ensenyança que 's dona en l'Academia Musical de l'esmentat asil, i per lo mateix felicitem son digne director.

FESTA DE JOVENTUT DE L'«IL·LUSTRACIÓ CATALANA». — Examinades pel Jurat de la secció musical les composicions rebudes, ha triat, com a reveladores de majors aptituds, les que segueixen:

INSTRUMENTAL: Núm. 4. *Primer temps d'una sonata*. L.: «Y també lo romàntich...» — 3. *Sonata pera piano*. L.: «Visca lo clàssich». — 1. *Cançó de bressol*. L.: «Somnis». — 10. *Tres melodies pera piano*. VOCAL: Núm. 20. *Les primeres quatre cançons*. — 28. *Balada*. L.: «Trasplantada». — 13. *Cinç cançons*. — 14 a 19. *Sis cançons catalanes*.

Proximament s'anunciarà 'l dia i el local per a la celebració de la festa.

Els autors de les obres que no hagin sigut distingides pel Jurat poden passar a recollir-les.

IMPORTANT «TOURNÉE». — El jove i ja aventatjat concertista de violoncel Anton Sala, que efectua actualment amb èxit una *tournee* per França, acaba d'esser contractat pel conegut empresari Da-Rosa per a una altra que li prendrà bona part de l'any present i en la qual ha de visitar Brasil, Uruguay, Argentina, Xile i Perú.

Felicitem el simpatic artista, i esperem que en aquelles repúbliques sabrà imposar-se.

Secció Oficial

Baix la presidència de D. Francesc Matheu, va tenir lloc, el dia 29 de janer a la tarda, la Junta General reglamentaria.

El secretari, D. Lluís B. Nadal, va llegir l'acta de la sessió anterior, que fou aprovada sens discussió, com així mateix, previes explicacions d'algunes partides, l'estat general de comptes, que llegí el comptador, D. Ramon Arájol.

Seguint l'ordre del dia, se procedí a la renovació reglamentaria de part de la Junta Directiva, essent elegits quasi per unanimitat els senyors següents: D. Bonaventura Bassegoda per a vici-president, D. Eduard Vidal i Riba per a secretari segon, D. Ramon Arájol per a comptador, D. Pere Serra per a conservador, i D. Josep Mullor per a vocal.

Foren, a més, elegits altres tres individus per desempenyar els tres carrecs nous creats en virtut de la reforma dels *Estatuts*. Escaigué el nomenament a D. Frederic Lliurat per al carrec de bibliotecari-arxiver segon, i als Srs. Lluís Guarro i Emili Homs per als de vocals.

En virtut d'aquesta renovació, la Junta Directiva de l'ORFEO CATALÀ ha quedat constituïda, per al present any de 1912, en la forma següent: *president*, D. Francesc Matheu; *vici-president*, don Bonaventura Bassegoda; *secretari primer*, D. Lluís B. Nadal; *secretari segon*, D. Eduard Vidal; *tresorer*, D. Tomas Millet; *comptador*, D. Ramon Arájol; *bibliotecari-arxiver primer*, D. Francesc Pujol; *bibliotecari-arxiver segon*, D. Frederic Lliurat; *conservador*, D. Pere Serra; *vocals*: D. Josep Mullor, D. Lluís Guarro i D. Emili Homs; *vocals choristes*: D. Emili Pérez i D. Miquel Pasiello.

Proclamada pel senyor president la predita Junta, el soci D. Ramon Monegal dedica entusiastes paraules a la Junta Directiva per la seva notable gestió durant l'any anterior, proposant, com a demostració de gratitud, endreçar-li un expressiu vot de gracies, que concedeix per unanimitat l'assamblea. Proposa també que se'n dirigeixi un altre a la Secció choral, i especialment al seu director, en Lluís Millet, i als mestres que l'han secundat en la darrera grandiosa manifestació artística realitzada amb la celebració dels Festivals Bach. Les paraules del Sr. Monegal foren rebudes amb una grandiosa i insistent manifestació, que no s'acabà fins que el Sr. Millet, en nom de tots, agrai aquelles demostracions d'admiració i afecte.

I, després d'unes paraules del Sr. Bassegoda agraïnt als senyors socis la seva reelecció, se clogué la sessió de la Junta General.

AVISOS. — Havent-se reimprès el número 2 d'aquesta «Revista», corresponent al mes de febrer de l'any 1904, posem a la venda la col·lecció completa dels vuit anys publicats, que pot adquirir-se al mateix preu de subscripció.

— Per relligar el vuitè volum de la «Revista Musical Catalana» s'han confeccionat unes artístiques tapes, que podran adquirir-se, al preu de 2 ptes., a la Llibreria «L'Avenç», Rambla de Catalunya, 24. A la mateixa llibreria enquadernaran els volums al preu de 3 ptes. cada un (compreses les tapes).

Societat anònima Casa Dotésio

1 i 3, Porta de l'Àngel :: BARCELONA :: Rambla Sant Josep, 29

===== MUSICA : PIANOS : INSTRUMENTS =====

Cases a BILBAO, MADRID, VALENCIA, SANTANDER, PARÍS

Editors d'obres de PEDRELL, ALBENIZ, MORERA, NICOLAU, GRANADOS, MALATS, etc.

Representants dels PIANOS ERARD, els millors del món; ARMONIUMS CHRISTOPHE ET ETIENNE

~~~~~  
J. SANCHO CONDIS

« Escuela de Dobles Notas » i son « Auxiliar »

per a Piano

PREUS: { *Escuela de Dobles Notas*. Llibre complet, **12 pessetes**.  
Separadament, en tres quaderns, **5 pessetes** cada quadern.  
*Auxiliar*, **3 pessetes**.

Obres recomenades pels mestres Vidiella, Granados, Malats, Pellicer, Costa i Nogueras, Canals, Rodríguez Alcántara, etc.

Se ven en tots els magatzems de música i a casa l'editor, J. Sancho Condis, Rambla de les Flors, 4, 2.<sup>on</sup> - BARCELONA.

~~~~~  
CANÇONER SELECTE

VOLUM IV

===== **FAURÉ** =====

Traducció i publicació de JOAQUIM PENA

Un volum relligat de 100 pàgines amb 25 CANÇONS

Text català i castellà **10 PESSETES**

Se ven a les Llibreries, magatzems de música i a l'« Orfeó Català »